

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ความรุนแรงเป็นปรากฏการณ์หนึ่งของมนุษยชาติ ความรุนแรงเป็นการต่อสู้
อันเกิดจากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชนที่พยายามเบียดเบียนซึ่งกันและกันหรือฝ่ายหนึ่ง
ฝ่ายใด ยิ่งเบียดเบียนก็ยิ่งรุนแรงจนกลายเป็นการกดขี่ข่มเหงและเอาตัวเอาเปรียบเพื่อ
ผลประโยชน์ส่วนตัว การกระทำนี้ก่อให้เกิดความแค้นแค้นและกดดันทางสังคมอันเป็นสาเหตุ
นำไปสู่การต่อต้านเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม ในการเรียกร้องกลุ่มชนหรือผู้ถูกปกครอง
มักจะดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างถูกต้องตามกฎหมายเพื่อให้ได้สิทธิและเสรีภาพอันพึงได้ของ
ตน แต่ขณะเดียวกันก็เป็นการลดทอนอำนาจและผลประโยชน์ของฝ่ายผู้ปกครองจึงเป็นที่
มาของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมักจะถือสิทธิโดยใช้อำนาจที่มีอยู่ในมือ
บีบบังคับกลุ่มชนให้หยุดยั้งการเรียกร้องความเป็นธรรมทุกวิถีทางแทนที่จะกลับมาพิจารณา
ถึงข้อบกพร่องของตน ยอมรับการประนีประนอมและแก้ไขเพื่อตอบสนองความต้องการของ
มวลชน การใช้อำนาจโดยพลการและไม่เป็นธรรมดังกล่าวนี้แทนที่จะสามารถหยุดยั้งการ
กระทำของมวลชนได้กลับกลายเป็นจุดผลักดันให้เกิดการรวมตัวและเกิดความสำนึกทางการเมือง
เนื่องในการต่อต้านรัฐ การรวมตัวของกลุ่มชนหรือผู้ถูกปกครองจะกลายเป็นพลังประชาชน
อันยิ่งใหญ่ในการเรียกร้องสิทธิและบีบบังคับให้รัฐยอมรับข้อเสนอในที่สุด พลังนี้ก่อให้เกิดผู้ปกครอง
ที่ไม่เป็นธรรมเกิดความหวาดกลัวจึงพยายามทุกวิถีทางที่จะทำลายเพื่ออำนาจและเสรีภาพ
ของตนเองโดยการใช้กำลังอาวุธปราบปรามประชาชนอย่างไร้มนุษยธรรม ความรุนแรงอัน
เกิดจากการกระทำของผู้ปกครองเป็นสาเหตุให้ประชาชนหมดความศรัทธาในการต่อสู้โดย
สันติวิธีแต่เกิดความรู้สึกชิงชัง โกรธ และเคียดแค้น อันฝังรากลึกลงไปบนความรู้สึกของ

ผู้รักและต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมอย่างไม่อาจลบเลือนได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวกลุ่มชนหรือประชาชนจึงหันไปจับอาวุธ ปืนพกอาวุธเพื่อกลับมาต่อสู้กับรัฐบาลเพราะเชื่อมั่นว่าความรุนแรงเป็นวิถีทางเดียวที่จะสามารถขจัดผู้ปกครองที่ใช้อำนาจไม่ชอบธรรม ถอนรากถอนโคนการปกครองในระบบเผด็จการ และจะนำไปสู่ชัยชนะของประชาชนในที่สุด

คานธีเป็นผู้นำทางการเมืองที่ได้ต่อสู้โดยสันติวิธีเพื่อขจัดความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรมในสังคมและการเมือง คานธีนำหลักอหิงสาซึ่งเป็นกฎแห่งความรักในชีวิตครอบครัวมาใช้ในการแก้ปัญหาทางการเมือง อหิงสามีใจการอยู่เฉยโดยปราศจากการต่อสู้ แต่อหิงสาเป็นอาวุธที่มีพลังประสิทธิภาพสูงสุดในการต่อต้านผู้มีอำนาจ พลังอหิงสาที่อยู่ในจิตใจของมนุษย์ จะทำงานอย่างขยันขันแข็งทั้งในยามหลับและยามตื่น พลังประสิทธิภาพแห่งอหิงสาจะไม่มีที่สิ้นสุด อหิงสาก็คือวิถีทางแห่งการต่อสู้โดยมีจุดประสงค์ที่จะเปลี่ยนจิตใจของผู้ต่อสู้หรือฝ่ายตรงข้ามและหลีกเลี่ยงความรุนแรงให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในการต่อสู้ทางการเมืองคานธีได้นำวิธีการสัตย์เคราะห์มาใช้ในการต่อต้านความไม่เป็นธรรมของผู้ปกครอง วิธีการสัตย์เคราะห์ของคานธีมีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีลักษณะและขอบเขตของการนำมาใช้ต่างกัน กล่าวคือวิธีการทำตัวให้สะอาดบริสุทธิ์ เช่น การสวมหมวกเป็นการเรียกร้องพลังทางจิต ผลการทดสอบตัวเองทำให้จิตใจแน่วแน่ในการมุ่งแสวงหาความดีเพื่อส่วนรวม วิธีการไม่เชื่อฟังของพลเรือน เป็นการต่อต้านความอยุติธรรมทางกฎหมายและผู้มีอำนาจ วิธีการไม่เชื่อฟังเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ บางครั้งก็นำมาใช้ในความหมายการต่อต้านของพลเรือนคือไม่ยอมเสียภาษีที่ไม่เป็นธรรม การต่อต้านแบบนี้เป็นการกระทำตามมโนธรรมและสิ่งทีรัฐจะกระทำต่อบกก็เป็นแต่เพียงการกักขังมโนธรรมโดยที่ไม่อาจลงโทษได้ วิธีการถอนความร่วมมือก็เป็นวิธีการสาถลีในการเปลี่ยนแปลงสังคมโดยเน้นหลักอหิงสา การถอนความร่วมมือเป็นการสะท้อนให้เห็นการพัฒนาทางศีลธรรมและการเมืองของประชาชนซึ่งมีจุดหมายในการเปลี่ยนจิตใจฝ่ายตรงข้าม และเปลี่ยนแปลงภาวะแห่งการตกเป็นทาสไปสู่ระบบประชาธิปไตย ด้วยหลักการและวิธีการดังกล่าวนี้คานธีสามารถนำประเทศอินเดียไปสู่การปกครองตนเองหรือได้รับเอกราชจากอังกฤษในที่สุด หลักการและวิธีการของมหาตมะคานธีจึงเป็นที่ตะนะ

ที่น่าสนใจและนำมาศึกษา วิเคราะห์ว่าทำอย่างไรคนจีนจึงสามารถนำหลักอหิงสาหรือ หลักการไม่รุนแรงมาใช้ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจนประสบความสำเร็จ และ วิธีการดังกล่าวนี้จึงน่าจะเป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทางการเมืองทั่ว ๆ ไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเสนอแนวคิดอหิงสาของมหาตมะคานธีซึ่ง เน้นหลักแห่งความรักแทนความรุนแรงและวิเคราะห์การนำอหิงสามาใช้ในทางการเมืองและสังคมว่าคานธีมีวิธีการอย่างไร ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องอหิงสาในความคิดของมหาตมะคานธี ผู้วิจัยมุ่งวิจัยแนวคิดทาง เมตาฟิสิกส์ และการนำอหิงสามาใช้ในขอบเขตทางสังคมและการเมืองของคานธีซึ่งแยก ออกเป็น 3 ประเภทในการวิจัย คือ อหิงสากับชีวิตส่วนตัว อหิงสากับชีวิตบุคคลภายใน ชาติ และอหิงสากับชีวิตบุคคลในระดับนานาชาติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ได้ทราบทฤษฎีที่เกี่ยวกับอหิงสาของคานธีตลอดจนหลักการและวิธีการ ที่ใช้ในการต่อสู้เพื่อสันติภาพโดยสันติวิธีว่าเป็นอย่างไร จึงทำให้คานธีได้รับผลสำเร็จ
2. สนองความต้องการของผู้แสวงหาและศึกษาวิธีการต่อสู้โดยสันติวิธี อาจ กระตุ้นให้กลับมามสนใจในหลักอหิงสาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเมืองได้
3. ผลการวิจัยนี้ อาจชี้ให้เห็นว่าความรุนแรงซึ่งเป็นพฤติกรรมอันไม่พึงปรารถนา ของมนุษยชาติเป็นสิ่งที่อยู่ในวิสัยที่จะหลีกเลี่ยงได้หรือลดความรุนแรงลงได้หากนำวิธีการ อหิงสามาแก้ปัญหาคความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในทางที่ เหมาะสม

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิจัยจากเอกสารต่าง ๆ ซึ่งจะขอแยกออกเป็น 2 หัวข้อดังนี้คือ

- 1) วิจัยจากเอกสารหลัก (primary source) โดยวิจัยจากข้อมูลที่ได้รับจากผลงานของมหาตมะคานธีโดยตรง
- 2) วิจัยจากเอกสาร รอง (secondary source) โดยวิจัยข้อมูลที่ได้รับจากบทความ บทวิจารณ์ของนักคิดทางตะวันออกและตะวันตกที่วิเคราะห์ผลงานของมหาตมะคานธี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย